

Programación Docente de TUBA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA										SEGUNDO INSTRUMENTO (Tuba)	
ESPECIALIDADE		Composición, Pedagogía e Produción e Xestión						ITINERARIO		Composición, Pedagogía e Produción e Xestión	
CARÁCTER		Obrigatoria específica						TIPO DE CLASES		Individual	
DEPARTAMENTO		VENTO METAL						XEFE/A DO DEPARTAMENTO		Juan Carlos Díaz Álvarez	
CURSOS		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	
										Ignacio Fernández Rodríguez Juan Carlos Díaz Álvarez	
CUADRIMESTRE		I	II	III	IV	V	Juan	VII	VIII	Horas de clase	
										1	
ETCS/ CUADRIMESTRE		3	3	3	3	---	---	---	---	Observacións	
DOCENTES		NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
		Ignacio Fernández Rodríguez				ignacio_fernandez@csmvigo.com					
		Juan Carlos Díaz Álvarez				juancarlosdiaz@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13, T15
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E110

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver capacidades artística, musical e técnica da tuba.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de tuba aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e estéticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E110
Preparar, controlar e desenvolver a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E110
Aplicar ao repertorio solista os criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos										
TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS							SESIÓNS	
I	Desenvolvemento da técnica para tuba	Abordar a execución técnica da tuba en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dixitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.							TODAS (10 minutos)	
II	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á tuba	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.							14 (20 minutos)	
III	Estudo do repertorio solista para tuba	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á tuba. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.							TODAS (30 minutos)	
IV	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da tuba na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.							2	
V	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.							3 (10 minutos)	
Total de sesións por cuadrimestre								17		
5. Planificación Docente										
TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial, semipresencial ou telemática	Clases prácticas	17	17	17	17	17	17			Este tipo de actividade con carácter de pre-relación, adaptase en función da situación requerida polas autoridades en cada momento do curso.
	Audicións	2	2	2	2	2	2			
Non presenciais	Traballo persoal	71	71	71	71	71	71			
Total de horas cuadrimestrais		90	90	90	90	90	90			
6. Descriptores de Planificación										
TIPO DE ACTIVIDADE		DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA								
Avaliación inicial		Realizarse nas primeiras sesións do curso.								
Clases prácticas		Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana.								
Traballo individual		Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.								
Audicións		Presentación en público do repertorio do curso e presenza como ointe nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 10 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.								
7. Avaliación										
ORDINARIA										
CONTÍNUA	CRITERIOS							PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	
FERRAMENTAS										
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos							50%	TODAS	

	musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	TODAS
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 2 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 8 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

SEGUNDO INSTRUMENTO (Tuba) I

- Escalas e arpexios Maiores e menores.
- Método Completo para trompeta J. B. Arban, Pax. 23 (Ejercicios 1, 5) e Pax. 26 (Ejercicio 13)
- The Complete Solfeggi (Forty Lessons) (Nº 6)..... G. Concone
- Bagatelle for tuba H. Purcell arr. H. Vicent

SEGUNDO INSTRUMENTO (Tuba) II

- Método Completo para trompeta J. B. Arban
Pax. 28 (Ejercicios 19, 21, 23, 24)
- The Complete Solfeggi (Forty Lessons) (Nº 7 e 10) G. Concone

Tuba:

- Romance and Scherzo **S. B. Cohen**
- Bourrée **Handel arr. Ken Swanson**

Bombardino:

- Cantinela **Handel arr. F. L. Butchtel**
- Après un reve **Fauré arr. S. Mead**

SEGUNDO INSTRUMENTO (Tuba) III

- Método Completo para trompeta J. B. Arban
Pax. 40 (Ex. 7, 11) Pax. 41 (Ex. 13, 15)
- The Complete Solfeggi (Forty Lessons) (Nº 13 e 15) G. Concone

Tuba:

- Largo and Presto **B. Marcello arr. D. C. Little.**
- The Egotistical Elephant **Doug Hartzell**

Bombardino:

- Romanze in F **P. Baratto**
- Aria from Suite Nº 3 in D **Bach arr. Richard Fote**

SEGUNDO INSTRUMENTO (Tuba) IV

- Método Completo para trompeta J. B. Arban
Pax. 76 (Ejercicios 1, 3) e Pax. 77 (Ejercicio 5)
- The Complete Solfeggi (Forty Lessons) (Nº 18 e 23) G. Concone

Tuba:

- Morceau Vivant **Marcel Marteau**
- The Bombastic Bombardon **E. Siebert**

Bombardino:

- Trombonaria **J. Brouquieres**
- Walthers' Price Song **Wagner arr. F. L. Butchtel**

* **Observacións:** os estudos e obras aquí marcados poden ser cambiados por outros de nivel similar, previa solicitude do alumnado e co visto bo do profesor.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994

DESCHAUSSÉES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de Tuba

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		HISTORIA DOS INSTRUMENTOS								
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO	TUBA	
CARÁCTER	MATERIA OBRIGATORIA ESPECÍFICA							TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Juan Carlos Díaz Álvarez	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Emilio José Puime Caride
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE									Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE						3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Emilio José Puime Caride				Emiliojose_puime@csmvigo.com				Venres 10.30 – 12.00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo da evolución histórica do instrumento propio e os afíns a este. Coñecemento das características construtivas, funcionamento acústico e posibilidades técnicas e expresivas con relación ao repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13
XERAIS	X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25
ESPECÍFICAS	EI2, EI4, EI6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
a. Coñecer a historia e a evolución da tuba e dos instrumentos afíns.	T1, T2, T6, T7, T8, X9, X10, X15, X20, X25, EI2, EI6
b. Coñecer ás características construtivas, acústicas e musicais que ten a tuba/bombardino.	T1, T3, T4, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X25, EI4, EI6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS POR CUADRIMESTRE
Evolución histórica da tuba.	Nacemento e evolución da tuba e instrumentos afíns.	7
Características construtivas e acústicas da tuba.	Nocións básicas acústica e das características construtivas e sonoras da tuba.	5
Recursos e posibilidades interpretativos da tuba e o seu uso no repertorio.	Posibilidades interpretativas e musicais da tuba e o seu uso por parte dos compositores/as.	4
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Planificación Docente e Metodoloxía			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introductorias	2		2
Exposición Maxistral	10		10
Exposición teórico-práctica	4		4
Práctica individual			
Elaboración do portafolios do alumno/a		72	72
Exame	2		2
TOTAL HORAS			90
6. Avaliación			
ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Portafolios do alumno/a	O portafolios ou carpeta inclúe todo o tratado na clase e todo o traballo do alumno/a na clase.	100%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25, E12, E14, E16
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame escrito	Sobre os temas tratados na clase (ver bibliografía de referencia)	100%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25, E12, E14, E16
ORDINARIA (Decembro) e/ou EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Sobre os temas tratados na clase (ver bibliografía de referencia)	100%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25, E12, E14, E16
Portafolios: É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno/a nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno/a. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno/a.			
7. Bibliografía, materiais e documentos.			
<ul style="list-style-type: none"> • Bevan, C. (1978). The Tuba Family. Londres: Faber and Faber. • Bevan, C. (1996). A brief history of the tuba. En Winston Morris, R. y Goldstein, E, R. (Coord.): The Tuba Source Book, 1-10. Indianapolis: Indiana University Press Bloomington. • Bevan, C. (1997). The low brass. En Herbert, T. y Wallace, J. (Edit.). Brass Instruments, 143-156. Cambridge: Cambridge University Press. • Nelson, B. (2006): Also Sprach Arnold Jacobs. A developmental guide for brass wind musicians. Mindelheim (Alemania): Polymnia Press. • Phillips, H. y Winkle, W. (1992). The Art of Tuba and Euphonium. New Jersey: Summy-Birchard Inc. 			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
8. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
9. Observacións			
O titulado/a superior en música, especialidade de interpretación, deberá ser un/unha profesional cualificado/a cun dominio completo das técnicas de interpretación do instrumento e o seu repertorio, e se é o caso, de instrumentos complementarios. Deberá estar preparado/a para exercer un labor interpretativo de alto nivel de acordo coas características da súa modalidade e especialización, tanto no papel de solista coma formando parte dun conxunto, así como, se é o caso, na súa condición de intérprete acompañante de música e de danza. Deberá coñecer as características técnicas e acústicas do seu instrumento, afondando no seu desenvolvemento histórico. Deberá ter formación para o exercicio da análise e do pensamento musical, e dispoñer dunha sólida formación metodolóxica e humanística que lle axude na tarefa de investigación afin ao exercicio da súa profesión.			

Programación Docente de TUBA I-VIII

Ensinanzas Superiores de Música Titulo superior de música (ensinanzas reguladas polo decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

Disciplina Instrumento (I-VIII)

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	TUBA
CARÁCTER	MATERIA OBRIGATORIA ESPECÍFICA								TIPO DE CLASES	INDIVIDUAL
DEPARTAMENTO	VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	J. CARLOS DÍAZ ÁLVAREZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	J. CARLOS DÍAZ ÁLVAREZ IGNACIO FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	HORAS DE CLASE SEMANAIS	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRES	9	9	9	9	10	10	10	12	OBSERVACIÓNS	
DOCENTES	NOME E AELIDOS								MAIL/TEL/WEB	TITORÍA
	JUAN CARLOS DÍAZ ÁLVAREZ								juancarlosdiaz@csmvigo.com	??
	IGNACIO FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ								ignacio_fernandez@csmvigo.com	??

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Tutores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

2. Descriptor e Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRIPTOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan á interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PRE-VIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
a) Dominar técnicamente o instrumento na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	T1, T2, T3, T13, X1, X3, X6, X8, X11, E11, E12, E14, E15, E16
b) Adquirir hábitos de estudo correctos que permitan o desenvolvemento do sentido autocrítico, a capacidade de superación e a rendabilidade do tempo empregado.	T1, T3, T6, T15, T17, X1, X6, X8, X11, X24, E11, E12, E14, E15, E16
c) Interpretar o repertorio programado para o curso de maneira apropiada e coherente.	T6, T13, T15, T17, X3, X6, X8, X13, X21, E11, E12, E14, E15, E10

4. Contidos

TEMAS	DESCRIPTOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Ejercicios e estudos para o dominio técnico do instrumento.	Traballo de exercicios de técnica. Estudos (bibliografía do cuatrimestre)	6
Estudo de obras	Obras (bibliografía do cuatrimestre)	10
Total de sesións por cuatrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial, semipresencial ou telemática	Actividades introdutorias	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Clases Prácticas	24	24	24	24	24	24	24	24	
	Audicions	3	3	3	3	3	3	3	3	
	Titorias	1	1	1	1	1	1	1	1	
Non presenciais	Traballo Personal	240	240	240	240	270	270	270	90	
Total de horas cuadrimestrais		270	270	270	270	300	300	300	330	

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizárase nas primeiras sesións do curso de acordo co establecido nas instrucións do 31 de xullo de 2020, da Dirección Xeral de Educación, formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial para o curso 2020-2021.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como ointe nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumno/a deberá interpretar un programa dunha duración de 20 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA (Con avaliación continua)			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Seguimento de traballo na aula	Valorarase a asistencia, a puntualidade e a actitude, así como o traballo semanal na aula, do dominio técnico e interpretativo co instrumento na execución do programa a estudar.	50%	T1, T3, T6, T15, T17, X1, X6, X8, X11, X24, E1, E2, E4, E5, E6
Audicións de aula	Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor.	10%	T1, T2, T3, T13, X1, X3, X6, X8, X11, E1, E2, E4, E5, E6
Audicións públicas	Audición a solo ou con acompañamento de piano. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor. O programa a executar terá unha duración mínima de 10 minutos.	40%	T6, T13, T15, T17, X3, X6, X8, X13, X21, E1, E2, E4, E5, E10

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ORDINARIA (Adianto de convocatoria-exame Decembro)			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Presentaranse ao exame un mínimo de 3 estudos dos programados no curso. Mostrarase fluidez e comprensión na lectura a primeira vista. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a.	40%	T1, T2, T3, T13, X1, X3, X6, X8, X11, E1, E2, E4, E5, E6
Audición pública	Audición a solo ou con acompañamento de piano. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a. O programa a executar será o programado no cuadrimestre correspondente. Este programa poderá ser modificado con previa solicitude do alumno/a e co visto bo do profesor/a.	60%	T6, T13, T15, T17, X3, X6, X8, X13, X21, E1, E2, E4, E5, E10

ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Presentaranse ao exame un mínimo de 3 estudos dos programados no curso. Mostrarase fluidez e comprensión na lectura a primeira vista. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a.	40%	T1, T2, T3, T13, X1, X3, X6, X8, X11, E1, E2, E4, E5, E6
Audición pública	Audición a solo ou con acompañamento de piano. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a. O programa a executar será o programado no cuadrimestre correspondente. Este programa poderá ser modificado con previa solicitude do alumno/a e co visto bo do profesor/a.	60%	T6, T13, T15, T17, X3, X6, X8, X13, X21, E1, E2, E4, E5, E10

NO CASO DE PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA			
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Presentaranse ao exame un mínimo de 3 estudos dos programados no curso. Mostrarase fluidez e comprensión na lectura a primeira vista. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a.	40%	T1, T2, T3, T13, X1, X3, X6, X8, X11, E1, E2, E4, E5, E6
Audición pública	Audición a solo ou con acompañamento de piano. Valorarase o dominio técnico e a interpretación do programa a executar, reflectíndoa no caderno de profesor/a. O programa a executar será o programado no cuadrimestre correspondente. Este programa poderá ser modificado con previa solicitude do alumno/a e co visto bo do profesor/a.	60%	T6, T13, T15, T17, X3, X6, X8, X13, X21, E1, E2, E4, E5, E10

ERASMUS
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			
Curso	TUBA BAIXA E CONTRABAIXA:	TUBA TENOR:	
1º C u a d r i m e s t r e	I	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 1 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 21 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 1 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº1 Low studes for tuba - Snedecor, P.: IV Suite nº 2 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Allemande Concerto nº1 para trompa (I mov.) R. Strauss (tono orixinal, 8ª baixa) 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 1 (7/X/22) 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 21 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 1 36 Etudes T. Charlier nº: nº 2 6 Études pour trompette, H. Tomassi.: 2 Suite nº 2 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Allemande La gruta – D. Niñerola.
	II	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 2. 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 23 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 3 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº 4 Suite nº 2 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Minuet I, II Suite nº1 "Effie Suite" - A. Wilder. Serenade nº 12 - V. Persichetti 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 2. 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 23 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 3 36 Etudes T. Charlier: nº 5 Suite nº 2 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Minuet I, II 1º Solo de Concurso - M. Yuste. Soliloquy - C. Wiggins.
2º C u r s o	III	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 4 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 26 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 5 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº 7 Low studes for tuba - Snedecor, P.: XVII Suite nº 1 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Courante Concerto - E. Gregson. 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 4 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 26 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 5 36 Etudes T. Charlier nº: nº 8 6 Études pour trompette, H. Tomassi.: 3 Suite nº 1 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Courante Euphonium Concerto J. Horovitz.

	IV	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 5. 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 27 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 7 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº 10 Suite nº 1 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Minuet I, II Tres Romanzas - R. Schumann. Monólogo nº 9 - E. V. Koch. 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 5 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 27 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 7 36 Etudes T. Charlier: nº 20 Suite nº 1 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Minuet I, II Concerto for Euphonium - A. Ponchielli. Three Euphonics - H.J. Buss
3º C u r s o	V	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 7 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 29 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 11 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº 13 Low studes for tuba - Snedecor, P.: XVIII Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Courante Sonata - B. Broughton. Capriccio - K. Penderecki 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 7 (7/X/22) 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 29 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 8 36 Etudes T. Charlier nº: nº 13 6 Études pour trompette, H. Tomassi.: 4 Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Courante Euphonium Concerto - V. Cosma. Rabecando - F. Deddos
	VI	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 10 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 33 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 12 20 Estudos Característicos - G. Fritze: nº 17 Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Bourée I, II Concerto - V. Williams. Triumph of the Demon Go - J. Stevens 	<ul style="list-style-type: none"> 14 Estudos Característicos - J. B. Arban: nº 10. (31/III/23) 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 33 (17/III/23) Vingt Etudes M. Bitsch: nº 13 36 Etudes T. Charlier: nº 27 Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Sarabande Bourée I, II Euphonium Music - B. Bowen. Soliloquies - J. Stevens
4º C u r s o	VI I	<ul style="list-style-type: none"> 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 34 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 9 Low studes for tuba - Snedecor, P.: XX Suite nº 4 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Escenas Latinas - E. Crespo Salve Venere, Salve Marte - J. Stevens 	<ul style="list-style-type: none"> 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut (en 3 8ª) nº 34 Vingt Etudes M. Bitsch: nº 17 6 Études pour trompette, H. Tomassi.: 5 Suite nº 4 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Preludio Symphonic Variants J. Curnow. Cascades - A. Vizzutti
	VI II	<ul style="list-style-type: none"> 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 37 12 Spezialstudien für Tuba - O. Maenz: nº 10 Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Minuet I, II Gigue Sonata del Ángel Caído - Ferrer Ferrán. Parable - V. Persichetti 	<ul style="list-style-type: none"> 120 Melodius Etudes for Trombone (Book One) M. Bordogni, trasc: J. Rochut: nº 37 Vingt Etudes M. Bitsch nº 19 Suite nº 3 para Cello - J. S. Bach: <ul style="list-style-type: none"> Minuet I, II Gigue Euphonium Concerto - V. Golland. Blue Lake Fantasies - D. Guilligham.

Observacións: os estudos e obras aquí marcados poden ser cambiados por outros de nivel similar, previa solicitude do alumnado e co visto bo do profesor/a e do pianista acompañante (só no caso das obras con piano).

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

TUBA JOURNAL; BRAS BULLETIN; TUBA FAMILY; SONG AND WIND; ALSO SPRACH ARNOLD JACOBS; AETYB; ITEA; GRAVISSIMOFESTIVAL.

10. Observacións

O titulado/a superior en música, especialidade de interpretación, deberá ser un/unha profesional cualificado/a cun dominio completo das técnicas de interpretación do instrumento e o seu repertorio, e se é o caso, de instrumentos complementarios.

Deberá estar preparado/a para exercer un labor interpretativo de alto nivel de acordo coas características da súa modalidade e especialización, tanto no papel de solista coma formando parte dun conxunto, así como, se é o caso, na súa condición de intérprete acompañante de música e de danza. Deberá coñecer as características técnicas e acústicas do seu instrumento, afondando no seu desenvolvemento histórico.

Deberá ter formación para o exercicio da análise e do pensamento musical, e dispoñer dunha sólida formación metodolóxica e humanística que lle axude na tarefa de investigación afín ao exercicio da súa profesión.

Programación Docente de TUBA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA										INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba)	
ESPECIALIDADE	Producción e Xestión							ITINERARIO	Producción e Xestión		
CARÁCTER	Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Individual		
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Juan Carlos Díaz Álvarez		
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ignacio Fernández Rodríguez Juan Carlos Díaz Álvarez	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	6	6	6	6	6	6	---	---	Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	Ignacio Fernández Rodríguez				juancarlosdiaz@csmvigo.com						
	Juan Carlos Díaz Álvarez				ignacio_fernandez@csmvigo.com						

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver capacidades artística, musical e técnica da tuba.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de tuba aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e estéticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E10
Preparar, controlar e desenvolver a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E10
Aplicar ao repertorio solista os criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Desenvolvemento da técnica para tuba	Abordar a execución técnica da tuba en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dixitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (10 minutos)
II	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á tuba	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (20 minutos)
III	Estudo do repertorio solista para tuba	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á tuba. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
IV	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da tuba na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2
V	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	3 (10 minutos)
Total de sesións por cuadrimestre			17

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial, semipresencial ou telemática	Clases prácticas	18	18	18	18	18	18			Este tipo de actividade con carácter de pre-relación, adaptárase en función da situación requerida polas autoridades en cada momento do curso.
	Audicións	1	1	1	1	1	1			
	Titorías	1	1	1	1	1	1			
Non presenciais	Traballo persoal	160	160	160	160	160	160			
Total de horas cuadrimestrais		180	180	180	180	180	180			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realízase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como ointe nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 10 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	TODAS
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas	20%	TODAS

	técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 2 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.		
--	--	--	--

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 8 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) I

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 12
70 Studies for Tuba V. Blazhevich Nº 8

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) Nº 17
31 Études Brillantes M. Bleger Nº 9

Repertorio:

Tuba: Sonatina H. Stevens. Sonata in A m Vivaldi arr. Drobnak

Bombardino: Sonatina H. Stevens. Sonata Bb M Mozart

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) II

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 13
70 Studies for Tuba V. Blazhevich Nº 16

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) Nº 21
31 Études Brillantes M. Bleger Nº 15

Repertorio:

Tuba: Serenade nº 12 V. Persichetti. Sonata nº 1 e 2 L. Cherubini

Bombardino: Concerto P. Sparke. Concerto for fagot in Bb M Mozart

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) III

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 14
70 Studies for Tuba V. Blazhevich Nº 18

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) Nº 22
31 Études Brillantes M. Bleger Nº 18

Repertorio:

Tuba: Rumanian Dance nº 2 D. Ionel. Concerto in one Movement nº 1 A. Levedev

Bombardino: Rumanian Dance nº 2 D. Ionel. Aria E. Bozza

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) IV

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 15
70 Studies for Tuba V. Blazhevich Nº 21

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) Nº 24
31 Études Brillantes M. Bleger Nº 19

Repertorio:

Tuba: Fantasia nº 3 para frauta Telemann. Sonata for tuba and piano A. Wilder

Bombardino: Endearing young Charms S. H. Boddington. Varied Mood R. Woodfield

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) V

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 16
12 Estudos Especiais O. Maenz. Nº 5

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) Nº 7
31 Études Brillantes M. Bleger Nº 12

Repertorio:

Tuba: Concertino J. Koetsier. Suite de cello (a elixir) J. S. Bach

Bombardino: Suite de cello (a elixir) J. S. Bach. Sonata for euphonium D. Uber

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Tuba) VI

Estudos:

Tuba: 43 Bell Canto Studies M. Bordogni edit. Chester Roberts Nº 17
12 Estudos Especiais O. Maenz. Nº 6

Bombardino: Melodious Etudes for Trombone (Book I) M. Bordogni (Trans. By J.Rochut) N° 8
31 Études Brillantes M. Blegier N° 17

Repertorio:

Tuba: Siebert Sonata en F B. Marcello. Silhouette J. Harmon

Bombardino: Sonata en F B. Marcello. Fantasia G. Jacobs

* **Observacións:** os estudos e obras aquí marcados poden ser cambiados por outros de nivel similar, previa solicitude do alumnado e co visto bo do profesor.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994

DESCHAUSSEÉS, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TUBA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA											PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL														
ESPECIALIDADE				INTERPRETACIÓN								ITINERARIO				TUBA									
CARÁCTER				B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES				Colectiva									
DEPARTAMENTO				VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO				Juan Carlos Díaz Álvarez									
CURSOS				1.º curso			2.º curso			3.º curso			4.º curso			COORDINADOR/A DA DISCIPLINA				Emilio José Puime Caride					
CUADRIMESTRE				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase				1									
ETCS/ CUADRIMESTRE										3		Observacións													
DOCENTES											NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB					TITORÍA				
											Emilio José Puime Caride					emiliojose_puime@csmvigo.com					Venres 10.30 – 12.00				

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os adquiridos nas diferentes disciplinas da especialidade.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A disciplina ten relación directa con disciplinas propias de interpretación (instrumento/canto, repertorio, música de cámara e orquestra/coro). ^{1,11,12,13,14} Pedagoxía e didáctica instrumental debe capacitar ao alumno/a para o seu futuro como docente, conseguindo transmitir a técnica instrumental/vocal adquiridas, así como as características do repertorio e estilo de interpretación.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T15
XERAIS	X5, X10, X19, X24, X25, X26
ESPECÍFICAS	E16

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Fomentar no alumno/a o interese pola ensinanza do seu propio instrumento.	T1, T2, T3, T8, T15, X10, X19, X24, X25, X26, E16
Coñecer as metodoloxías existentes para a ensinanza do instrumento/canto	T1, T2, T4, X19, X24, X25, E16
Elaborar e recompilar material de traballo axeitado para os diferentes niveis do ensino do instrumento/canto.	T1, T2, T4, T15, X5, X19, X24, X25, X26, E16
Coñecer a lexislación vixente a nivel autonómico referente ás ensinanzas de música, co fin de aplicala na elaboración de programacións didácticas, a largo e curto prazo, nos diferentes niveis de ensino.	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, E16
Desenvolver estratexias de ensinanza, mostrando a capacidade de análise, e aportando solucións distintas segundo os problemas de cada alumno/a.	T1, T3, T8, T15, X10, X19, X26, E16
Utilizar as TIC en beneficio do seu estudo e dos futuros alumnos/as, para consulta e elaboración de material didáctico, así como ferramentas pedagóxicas	T1, T2, T4, T15, X5, X24, X25, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Coñecemento da orixe e evolución dos diversos sistemas pedagóxicos	1.1 Estudo do orixe dos sistemas pedagóxicos máis importantes 1.2 Estudo da evolución dos sistemas pedagóxicos	2
II	Estudo da evolución da metodoloxía dos instrumentos de Vento-Metal nas distintas épocas	2.1 Estudo dos diferentes aspectos metodolóxicos de cada país 2.2 Estudo da evolución pedagóxica do ensino dos instrumentos de Vento-Metal 2.3 Estudo da evolución metodolóxica na historia dos instrumentos de Vento-Metal	2
III	Investigación da metodoloxía y pedagogía no ámbito do ensino actual	3.1 Coñecemento da pedagogía y metodoloxía actual no ámbito de Galicia 3.2 Coñecemento da pedagogía actual no ámbito nacional 3.3 Coñecemento da pedagogía actual en distintos países	2
IV	Coñecemento da lexislación actual que regula o ensino musical	4.1. Estudo das leis e reais decretos que rexen os ensinos musicais 4.2. Lexislación no ámbito dos conservatorios de música	3
V	Programacións didácticas	5.1. Coñecemento das programacións didácticas dos Conservatorios de Galicia 5.2. Elaboración dunha programación didáctica	4
VI	Unidades didácticas	6.1. Coñecemento das unidades didácticas 6.2. Elaboración dunha unidade didáctica	3
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas							16		
	Traballos							2		
Non presenciais	Traballo persoal							72		
Total de horas cuadrimestrais								90		

6. Descritores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Trátase de actividades encamiñadas a explicación dos contidos técnicos e métodos a practicar nas diferentes sesións, e tamén as actividades de explicación dos libros e fontes coas que traballaremos. Exposición y explicación dos contidos por parte do docente. Instrucións sobre fontes de información para o estudo da literatura.
Traballos	Traballos a presentar polo alumno/a da materia e propostos polo profesor. Elaboración dunha programación didáctica segundo as instrucións do profesor. Elaboración dunha unidade didáctica segundo as instrucións do profesor.
Traballo persoal	Tempo de investigación de información adicional ao traballo de aula propostos polo profesor. Tempo de elaboración dos traballos propostos polo profesor.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Clases prácticas	Atención, comprensión e participación na clase. Realizar tarefas sobre a familia instrumental e a súa evolución didáctica ao longo da historia e de diferentes estilos musicais, así como as distintas escolas do instrumento e innovacións acontecidas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento-metal dende o barroco ata a actualidade.	40%	T1, T2, T8, T15, X5, X10, X25, X26, E16
Traballo académico	Elaboración dunha unidade didáctica de grado elemental ou profesional da especialidade de tuba para un conservatorio de música profesional de Galicia.	60%	T1, T2, T3, T4, X5, X10, X19, X24, X26, E16
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		
ORDINARIA (Decembro) E/OU EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	1. Demostrar os coñecementos relativos á orixe e evolución dos sistemas pedagóxicos.	40%	T1, T2, T8,

	2. Demostrar o coñecemento das características metodolóxicas do ensino da tuba. Demostrar o coñecemento da pedagogía e metodoloxía no ámbito de Galicia. 3. Coñecemento da lexislación vixente referida ao ensino da tuba nos conservatorios.		T15, X5, X10, X25, X26, E16
Traballo académico	Elaboración dunha unidade didáctica de grado elemental ou profesional da especialidade de tuba para un conservatorio de música profesional de Galicia.	60%	T1, T2, T3, T4, X5, X10, X19, X24, X26, E16

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

CEBRIÁ, P., ORTEGA, R.J., FERNÁNDEZ, J.E.: A clase colectiva para instrumentos de vento. Fundamentos básicos para a súa programación, orientación e avaliación. Mundimúsica Garijo. Madrid 1996

ESCRIBANO, A.: Aprender a ensinar, fundamentos de didáctica xeral. Universidade de Castela A Mancha. Cuenca 2008

JURADO, J.: Guía para a programación didáctica e as unidades didácticas. Dos Acordes

LOZANO, J.: Bases psicolóxicas e deseño curricular para o grado elemental de música.

MICHELS, U.: Atlas de Música. alianza música, 1992.

Lexislación dos conservatorios de Galicia

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de Tuba

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	TUBA
CARÁCTER	MATERIA OBRIGATORIA ESPECÍFICA								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Juan Carlos Díaz Álvarez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Emilio José Puime Caride
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Emilio José Puime Caride				emiliojose_puime@csmvigo.com				Venres 10.30 – 12.00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A relación natural que se establece entre os contidos propios e os contidos das disciplinas de Instrumento, Orquestra e Música de Cámara.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	EI4, EI6, EI8, EI10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
a) Fomentar no alumno/a o interese pola súa posición corporal, pola interiorización de mente e corpo.	T1, T2, T3, T11, T13, T15, X8, X21, X24, EI6, EI8, EI10
b) Adquirir coñecemento da importancia do uso axeitado do corpo no acadamento dunha correcta execución musical, na que se amose seguridade e control da situación.	T1, T2, T3, T6, T7, T15, X8, X21, X24 EI4, EI6, EI10
c) Coñecer a estrutura e funcionamento do aparello locomotor e do sistema nervioso.	T1, T2, T3, T6, T11, T13, T15, X8, X2, EI4, EI6, EI10
d) Investigar sobre aqueles aspectos individuais do alumno/a que propicien inseguridades á hora da interpretación en público.	T1, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, EI10
e) Adquirir unha rutina de exercicios tanto fisicos como mentais que faciliten o coidado do aparello locomotor, relacionado co desenvolvemento da súa actividade artística.	T1, T2, T3, T6, T7, T13, T15, X8, X21, X25, EI4, EI6

4. Contidos			
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS POR CUADRIMESTRE	
O movemento corporal. ^{[1][2]} A expresión corporal.	Nocións básicas de anatomía corporal.	5	
Preparación física para a actuación en público. ^{[1][2]} Metodoloxía de traballo autónomo.	Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular. ^{[1][2]} Técnicas eficaces de estudo.	7	
Preparación psíquica.	Técnicas de concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.	4	
Total de sesións por cuadrimestre		16	
5. Planificación Docente e Metodoloxía			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición teórico-práctica	22		22
Lectura guiada e comentarios de fontes	10		10
Práctica individual		18	18
Pescuda de información		8	8
Audición e exame	2		2
TOTAL HORAS			60
6. Avaliación			
ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Portafolios do alumno/a	Coñecer e usar hábitos corporais correctos. Coñecer e usar técnicas de relaxación e control mental e coorporal para preparar, controlar e dominar a execución solista en público.	100%	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame escrito	Coñecer e usar hábitos corporais correctos. Coñecer e usar técnicas de relaxación e control mental e corporal para preparar, controlar e dominar a execución solista en público.	100%	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10
NO CASO DE PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Coñecer e usar hábitos corporais correctos. Coñecer e usar técnicas de relaxación e control mental e corporal para preparar, controlar e dominar a execución solista en público.	100%	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10
Portafolios: É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno/a nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno/a. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno/a.			
7. Bibliografía, materiais e documentos.			
<ul style="list-style-type: none"> Frederiksen, B. (1996). Arnold Jacobs: Song and Wind. Bloomington (EEUU): Windsong Press Limited. García, Rafael (2013). Técnica Alexander para músicos. Robinbook, s.l., Barcelona García, Rafael (2015). Cómo preparar con éxito un concierto o audición. Redbook ediciones, s.l., Barcelona Dalia, Guillermo (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos. Ideamúsica Editores, s.l. Madrid 			
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Observacións

O titulado/a superior en música, especialidade de interpretación, deberá ser un/unha profesional cualificado/a cun dominio completo das técnicas de interpretación do instrumento e o seu repertorio, e se é o caso, de instrumentos complementarios.

Deberá estar preparado/a para exercer un labor interpretativo de alto nivel de acordo coas características da súa modalidade e especialización, tanto no papel de solista coma formando parte dun conxunto, así como, se é o caso, na súa condición de intérprete acompañante de música e de danza. Deberá coñecer as características técnicas e acústicas do seu instrumento, afondando no seu desenvolvemento histórico.

Deberá ter formación para o exercicio da análise e do pensamento musical, e dispoñer dunha sólida formación metodolóxica e humanística que lle axude na tarefa de investigación afín ao exercicio da súa profesión.

Programación Docente de Tuba

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		REPERTORIO DE ORQUETRA E INSTRUMENTOS AFÍNS (I-VI)								
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO	TUBA	
CARÁCTER	OBRIGATORIA							TIPO DE CLASES	COLECTIVA	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	JUAN CARLOS DIAZ ALVAREZ	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JUAN CARLOS DIAZ ALVAREZ IGNAIO FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3.5	3.5			Idiomas	
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB				TITORÍA
	JUAN CARLOS DÍAZ ALVAREZ					juancarlosdiaz@csmvigo.com				
	IGNACIO FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ					ignacio@fernandez@csmvigo.com				
	JESÚS VICENTE MONZÓ					fjvm@cmvigo.com				

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento, de ser o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento, de ser o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns, de ser o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior e, para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e contidos do cuadrimestre anterior
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A relación natural que se establece entre os contidos propios e os contidos das disciplinas de Instrumento, Orquestra e Música de Cámara. O grao de complementariedade entre as disciplinas anteditas creará unha base firme para o futuro musical e profesional do alumno/a
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13.
XERAI	X3, X6, X8, X10, X11, X15
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
a) Dominar tecnicamente o instrumento na execución de estratos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais	T1, T3, T6, T13, X3, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI8, EI10
b) Coñecer a situación histórica do instrumento en cada obra e elaborar a partir dela un criterio interpretativo	T3, T6, X3, X6, X8, X10, X11, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9
c) Interpretar o repertorio programado para o curso de maneira apropiada e coherente.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, EI1, EI2,

AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
FERRAMETNAS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Traballo de estratos na aula: (escenario presencial, semipresencial ou non presencial, de acordo coa situación sanitaria derivada da COVID-19)	Mostrar autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.	40%	T1, T3, T6, T13, E5, E8, E9, E10, X6, X8 X10
Comentario escrito do repertorio traballado no cuadrimestre: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Demostrar un coñecemento dos diferentes convencionalismos interpretativos e da historia da tuba/bombardino na orquestra e na banda, do repertorio, da función da mesma no conxunto, do trato que lle otorga cada compositor/a e do estilo interpretativo da mesma.	20%	T1, T3, X3, X11, X15, E6, E8, E9
Audición pública: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Interpretación estratos	40%	T6, T13, X3, X11, E1, E2, E3, E4, E5, E8, E9, E10
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Comentario escrito do repertorio traballado no cuadrimestre: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Demostrar un coñecemento dos diferentes convencionalismos interpretativos e da historia da tuba/bombardino na orquestra e na banda, do repertorio, da función da mesma no conxunto, do trato que lle otorga cada compositor/a e do estilo interpretativo da mesma.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X11, X15, E6, E8, E9
Exame de estratos: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Interpretación estratos.	80%	T1, T3, X3, X6, X8 X10, X11, E1, E2, E3, E4, E5, E8, E9, E10
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Comentario escrito do repertorio traballado no cuadrimestre: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Demostrar un coñecemento dos diferentes convencionalismos interpretativos e da historia da tuba/bombardino na orquestra e na banda, do repertorio, da función da mesma no conxunto, do trato que lle otorga cada compositor/a e do estilo interpretativo da mesma.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X11, X15, E6, E8, E9
Exame de estratos: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Interpretación estratos.	80%	T1, T3, X3, X6, X8 X10, X11, E1, E2, E3, E4, E5, E8, E9, E10
EXTRAORDINARIA			
Comentario escrito do repertorio traballado no cuadrimestre: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)	Demostrar un coñecemento dos diferentes convencionalismos interpretativos e da historia da tuba/bombardino na orquestra e na banda, do repertorio, da función da mesma no conxunto, do trato que lle otorga cada compositor/a e do estilo interpretativo da mesma.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X11, X15, E6, E8, E9
Exame de estratos: (se a situación sanitaria derivada da COVID-19 impide a	Interpretación estratos.	80%	T1, T3, X3, X6, X8 X10, X11, E1,

presencialidade, realizarase o exame a través de vídeo chamada)		E2, E3, E4, E5, E8, E9, E10
ERASMUS		
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.		
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.		
7. Alumnado con necesidades educativas especiais		
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos		
ESTRATOS		

	TUBA BAIXA E CONTRABAIXA:	TUBA TENOR:
I cuadrimestre	Repertorio de Orquestra Bruckner, A. Sinfonía nº 7 Hindemith, P. Sinfonische Metarmorphosen Turandot. Mahler, G. Sinfonía nº 1, 3º mov. Prokofieff, S. Romeo and Julia, op.642. Repertorio de Banda Tschaikowsky, P. I. 1812	Repertorio de Orquestra Mussorgsky/ Ravel Cuadros de una Exposición, Bydlo Holst: The Planets Repertorio de Banda Shostakovich, D. Festive Overture Holst, G. Second Suite Holst: First Suite in Eb for Military Band Rossini: Guillermo Tell
II cuadrimestre	Repertorio de Orquestra Prokofieff, S. Sinfonía nº 5, op.100 Tschaikowsky, P. I. Sinfonía nº 4, op.36 Wagner, R. Maestros Cantores de Nuremberg (Obertura) Repertorio de Banda Schubert, F. Sinfonía Incompleta Rossini Guillermo Tell	Repertorio de Orquestra Mahler, G. Sinfonía nº 7 Strauss, R. Don Quixote Repertorio de Banda Weber Oberon Taléns, R. Cancóns de Mare Tschaikowsk., P. I.: 1812 Rossini La Gazza Ladra

III cuatrimestre	Repertorio de Orquesta Berlioz, H. Sinfonía Fantástica, op.14 Berlioz, H. Faustus Verdammnis, op.24 Berlioz, H. Romeo and Julia, op.17 Mendelssohn, F. Ein Sommernachtstraum, Overture, op.21 Mussorgsky / Ravel Cuadros de una Exposición, Bydlo Repertorio de Banda Usandizaga, J. M. Las golondrinas Vives, A. Maruxa	Repertorio de Orquesta Mussorgsky/ Ravel Cuadros de una Exposición, Bydlo Shostakovich, D. L'age d'or Repertorio de Banda Shostakovich, D. Festive Overture Rossini: Guillermo Tell Larregla: ¡Viva Navarra! Usandizaga, J. M. Las golondrinas
IV cuatrimestre	Repertorio de Orquesta Wagner, R. Eine Faust, Ouverture Mahler, G. Sinfonía nº 2 Respighi, O. Fountains of Rome Wagner, R. Lohengrin Wagner, R. Ride of the Wakyries Repertorio de Banda Mendelssohn, F. La Gruta del Fingal Gomez, J. Maese Perez el Organista Arriaga, J. C. Los Esclavos Felices	Repertorio de Orquesta Mahler, G. Sinfonía nº 7 Strauss, R. Ein Heldenleben Repertorio de Banda Tschaikowsk., P. I.: 1812 Rossini La Gazza Ladra Giménez: La Boda de Luis Alonso Barbieri El Barberillo de Lavapies
V cuatrimestre	Repertorio de Orquesta Bartók, B. Concerto para Orquesta Mahler, G. Sinfonía nº 2 Tschaikowsky, P. I. Sinfonía nº 4, op.36 Wagner, R. Ride of the Wakyries Strawinsky, I. Petruschka, ballet Strauss, R. Ein Heldenleben, op.40 Repertorio de Banda Percy A. Grainger Lincolnshire Posy (II. III.mov) Olivier Waespi Audivi Media Nocte	Repertorio de Orquesta Strauss, R. Don Quixote Strauss, R. Ein Heldenleben Repertorio de Banda Barbieri El Barberillo de Lavapies Olivier Waespi Audivi Media Nocte Mendelssohn, F. La Gruta del Fingal
VI cuatrimestre	Repertorio de Orquesta Strauss, R. Also sprach Zarathustra, op.30 Strauss, R. Hill Eulenspiegel lustige Streiche, op.28 Holst, G. The Planets Gershwin, G. An American in Paris Repertorio de Banda Barnes, J. Sinfonía nº 3. Barnes, J. Fantasy Variations	Repertorio de Orquesta Mahler, G. Sinfonía nº 7 Holst: The Planets Repertorio de Banda Alonso, F. La Parranda Barnes, J. Fantasy Variations Serrano, J. La Canción del Olvido
Observacións: as obras e estratos aquí marcados poden ser cambiados por outros dun nivel similar previo o visto bo do profesor.		